

Psalmus

XLV

Aplo: nihil ante t̄p̄us iudicare: donec veniat dñs: et illuminet abscondita tenebra- rū: et manifestet cogitationes cordis: et sit laus vnicuiq; a deo. Ilsa em̄ sancta ciuitas sibi quodāmō cōfitebit: cū p̄l̄ ei⁹ q̄ bus p̄stat ipsi ciuitati p̄fitib⁹ in eternū: vt ex nulla pte se lateat: nullo in se existēt cui⁹ aliqd lateat.

(Explicit Tract. de ps. XLIII.
Incipit Tract. de ps. XLV.

Prefatio.

Tam caritati v̄re quedā sicut notis summa loqm̄ur: in quib⁹ imorari nō debem⁹: qz ea q̄ scitis breuiter cōmemorari debēt: filios chore nos intelligam⁹. Cōmemoro. n. vos sc̄etes chore int̄p̄tari caluitū: dñm̄q; n̄m̄ significare: q̄ i caluarie loco crucifix⁹ adduxit multos: tanq; illud granū qd̄ mis̄ mortificatū esset solū remaneret: et eos q̄ adducti sūt appellatos filios chore. Hoc in mysterio. Leterū fuerit nescio q̄ filij chore illo tpe qn̄ ista cantabāt: sed sp̄us nos viuiscare debet: nō litt̄a velare. Nos ḡ intelligamus: et videte si ea q̄ sequuntur: id est q̄ habet psalmi ipse cōtextus p̄gruūt nobis: et inuenim⁹ hic nos: si tñ ubeream⁹ mēbris ei⁹: cui⁹ corporis in celo caput est: ex illa passione ascendens: vt eos q̄ in hūilitate iacebāt: secū in vbertate adducat: fructū ferētes in tolerantia. Hic tñ est aut̄: In fine p occultis p filijs chore psalm⁹. Occultū est ḡ: s̄ ille ipse qui in caluarie loco crucifix⁹ est: nostis qz velū discissit: vt templi secreta patescerēt: Proinde q̄a crux dñi nostri clavis fuit: q̄ clausa aperirent: credam⁹ assuturū eū nobis: vt ista occulta reuelent. In fine qd̄ habet: semp christū intelligere debemus. Finis em̄ legis christus ad iusticiā omni credēti. Finis aut̄ dicit: nō qz cōsumit: sed q̄a p̄fecit. Hā et finitū cibū dicim⁹ qui mādu- cabatur: et finitā tunicā que texebat: Ills ad cōsumptionē: hoc ad p̄fectionē. Quia ergo vltra quo tendam⁹ nō habem⁹ cū ad christū guenerim⁹: ipse cursus nostri finis dicit. Nec putare debem⁹: qz cū ad illū p̄uenirim⁹: aliquo amplius debemus nit̄i: vt et ad patrē p̄ueniamus. Hoc em̄ putauit et Philipp⁹ cū ei dixit: Bñe oſide nob̄ patrē: et sufficit nobis. Lū dicit: sufficit nobis: finē qrit faciet et p̄fectiōis. Et ille tāto inq̄t tpe vobiscū sum: et nō cognouisti me: Philipp⁹: q̄ videt me videt et patrem. In illo ḡ habem⁹ p̄rem: qz ip̄e in p̄e: et p̄

in ip̄o: et ip̄e et p̄i vñs sūt. Quid igit̄ hic admonet: et qd̄ cātāt. Ub̄i vocē nr̄az agnosce debemus. Si tamē huius vocis affectum habemus.

Expositio psalm⁹.
Deus noster refugū et virt⁹: Sunt quedā refugia vbi nō ē virtus: quo quisq; cū fugerit: magis infirmat q̄s cōfirmet. Lōfugis (verbi gra) ad aliquē in seculo magnuz: vt facias tibi potentē amicū: refugū tibividet. Tāta tñ hui⁹ seculi incerta sūt: et ita potētū ruine q̄ tidiane crebrescūt: vt cū ad tale refugū cōfugens: plus ibi timere icipias. Antea. n. cause tue tñ timebas: cū vero ad talē refugeris et de illo timebis. Multū em̄ cū ad talia refugia cōfugissent: cadētib⁹ illis ad q̄s cōfugerūt: et ipsi quesiti sunt. Quos nemo queret: si nō ad talia p̄fugissent. Nō est refugū nostrū tale: s̄ refugū n̄m virt⁹ ē. Lū illuc cōfugerūt: sumi erimus. Aduitor in tribulationib⁹ q̄ inuenierut nos nimis. Multe sūt tribulationes: et in omni tribulatiōe ad deū p̄fugiendū est: Siue sit tribulatio in re familiari: siue sit in salute corporis: siue d̄ piculo carissimoz: siue d̄ aliq̄ re ad hui⁹ vite sustētaculū necessaria: oīmo aliud refugū nō debet eē hōi christiā q̄ saluator ei⁹: q̄ de⁹ eius: q̄ cū fugerit fortis sit. Nō em̄ in se fort̄ erit: aut sibj̄p̄e fortitudiō erit: s̄ ille illi fortitudo erit: q̄ refugū ei⁹ fact⁹ est. Vlerūt̄ carissimi inter oēs tribulationes hūane anime: nulla ē maior tribulatio q̄ p̄scientia delictoz. Nāq; si ibi vulnus nō sit: sanūq; sit intus hois qd̄ p̄scienzia vocat: vbiq; alibi passus fuerit tribulatiōes illuc p̄fugiet: et ibi inueniet deli. Si aut̄ ibi req̄es nō est: ppter abūdātiā iniqtat̄: qm̄ et ibi de⁹ n̄ ē: qd̄ factur⁹ ē hōi: Quo p̄fugiet cū ceperit pati tribulatiōes: fugiet ab agro in ciuitatē: a publico in domū: a domo in cubiculū: et sequit̄ tribulatio: a cubiculo iā q̄ fugiat nō h̄z nisi in interi⁹ cu- bile suū. Porro si ibi tumult⁹ ē: si sum⁹ iniqtat̄: si flāma sceler̄: nō illuc p̄t p̄fugere. Pellit em̄ inde: et cū inde pellit a seipso pel- lit. Et ecce hostē suū inuenit: q̄ fugerat: seipsum quo fugiturus ē: Quocūq; fugerit se talē trahit post se: et quocūq; talē traxerit: se cruciat: sed a seipso sunt tribulationes q̄ inuenierunt hominem nimis. Acerbiores enīz nō sunt. Tanto nō sunt acerbiores: quanto nō sunt interiores. Tidete carissimi cū ligna deasciuntur a fabris: et probātur:

Psalms

aliquā in superficie: videt̄ quasi leſa et putri-
da. Faber aut̄ inspicit tanq̄ medullā inter-
iore ligni: et si ſana interius ligna cogno-
uerit: permittit ea in edificio duratura: nec
valde erit de ſuperficie leſa ſollicitus: qn̄ id
qd̄ interī est ſanū renunciat. Porro hois
interius pſciētia nō inueni. Quid igit̄
pdest ſi qd̄ ē exterī ſanū est: et putrefacta
est medulla pſciētiae. Arte iſte et v̄hemētēs
oīo: et ſicut psalmus ipſe ait: numic tribu-
lationes ſunt: tñ et in hiſ adiutor factus eſt
dñs dimittendo pctā. Iniquorū em̄ pſci-
entias nō ſanat: niſi indulgetia. Si em̄ ma-
gnas tribulationes habere ſe dicit debitor
fisci: pſoſſus et intuens anguiſias rei famili-
aris ſue: cū ſevidet nō poſſe eſſe ſoluendū
pter iminentes omniū anno cōpulſores: tri-
bulationes magnas ſe pati dicit: nec vñq̄
respirat niſi in ſpe indulgetie rerū terrena-
rū. Quāt̄o magis debitor penaz d abūdā-
tia delictoz: qn̄ reddet qd̄ d̄ de mala pſciē-
tia: qn̄ ſi reddiderit ipſe perit. Hoc em̄ de-
bitū reddere: penas luere eſt. Reſtat ḡ vt
de ipius indulgetia ſecuri eſſe poſſimus: ſi
tñ accepta indulgetia nō rurſus ad debita
pſrahēda redeam̄. Iſti ḡ filij chore fortas
ſe intelligunk̄ eē illi: quib̄ locut̄ eſt Pet̄r̄
in actib̄ apolloz: cū intēti facti eēt ad
mirabilia aduētus spūſancti: cū oēs in q̄s
venerat linguis oib̄ loq̄r̄. Annūciant
em̄ ill̄ christū. Qui cū tāta potuſſet mittē-
do ſpiritū ſctm̄: ille quē ipſi cruciſixerāt ma-
nub̄ ſuū: cogitātes q̄ cōtēptibilis eēt: cuž
ab eis occideret: q̄ altus et excelsus apud
deū fact̄ eſſet: q̄ ſpūſancto idiotaſ imple-
ret: et linguas infantū ſaceret diſertas: cō-
pūcti corde: dixerūt: Quid faciem̄? Iſte
erāt numic tribulationes q̄ illos inuenērāt.
Hō em̄ ipſi inuenērūt peccata ſua: ſed in-
uēta in eis ſunt cōmemoratiōe aploz: Iō
inuenērūt illos tribulationes: nō ipſi inue-
nērūt tribulationes. Maꝝ qn̄ ſine alicuius
admonitione ipſe homo pſiderat factum
ſuū: et rogaſ deū: quid dicit: Tribulationē
et dolore inueni: et nomē dñi iuocaui. Alia
eſt ḡ tribulatio quā tu inueniſ: alia que te
inueni. In vtraq̄ tñ ſiue q̄ te inueni: ſiue
quā tu inueniſ: ille rogađus eſt q̄ ē adiu-
tor in tribulationib⁹. Maꝝ et ille cū inueni
ret hoc dixit: Et nomē dñi iuocaui. Et hi
in tribulationib⁹ a quibus ſe inueniōt eſſe
dixerūt: hoc dixerūt: Be⁹ nōſter refugū et
virt⁹: adiutor in tribulatiōib⁹: q̄ inuenērūt
nos numis. Ḡ qz adiutor fact⁹ eſt: vñ ſac-

XLV

tus eſt: Compuncti inquit corde dixerūt:
quid faciem̄? Lanq̄ magna desperatiōe:
Ille tant⁹ eſt quē nos occidiſſimus: nos vbi
erim⁹? Et Pet̄r̄: Agite penitentiā: et bap-
tizeſ vnuſq̄oſ vestrū in noīe dñi nostri Je-
ſu christi: et dimittunt vobis pctā v̄fa. Hi-
bil em̄ hoc pctō grauius cogitare potuerit.
Quid graui⁹ peccatori egro: q̄ medici in-
terfectio? Quid graui⁹ pōt egerſacere: q̄ ſi
medicū ſuū occidat: Luꝝ hoc dimittit: qd̄
nō dimittitur? Ab illo ergo cui dictum eſt:
refugiū et virtus: acceperūt magnā ſecuri-
tate: Baptizetur vnuſq̄oſ v̄m̄ in noīe
dñi nostri Jeſu christi. In illi⁹ nomie quē
occidiſſis baptizamini: et dimittunt vobis
peccata v̄fa. M̄edicū vel poſtea cognou-
ſis: iā ſecuri bibite ſanguinē quē fuſiſſis.
Benigſ accepta tāta ſecuritate: qd̄ dicūt.
Propterea nō timebim⁹ du con-
turbabit terra: Pauſoñ ſolliciti: ſubi-
to ſecuri: ex tribulatiōib⁹ numis in magna
tranq̄llitate poſiti ſt. dormiebat em̄ christ⁹:
iō turbabant: excitat̄ ē christ⁹: ſic mō au-
diuum⁹ in euāgelio: impauit vētis et que-
rūt: qm̄ christ⁹ in cuiuscūq̄ corde p fidem
nō eſt: ſignificatū ē nobis: qz ei⁹ cor tanq̄
nauiſ in huius ſeculi tempeſtate turbatur.
Qui fidem ſuā obliuſcitur: tanq̄ christo
dormiente turbat: excitato autē christo fit
tranq̄llitas. Benigſ et ipe dñs qd̄ ait: Ubi
eſt fides vefra: Excitat̄ christus excitauit
fidē: vt qd̄ i naui ſactū erat fieret i cordib⁹
eorū. Adiutor. n. i tribulatiōib⁹: q̄ iueneſt
nos numis: id egiſ vt eēt ibi tranq̄llitas ma-
gna. Videlice ipam̄ tranq̄llitatē. Propterea
nō timebim⁹: cū pſturbabit terra. Et trāſ-
ferenſ mōtes in cor maris. Tūc nō
timebum⁹. Quoram⁹ mōtes translatoſ: et ſi
inuenire potuerimus: manifeſtū ē quia ip-
ſa eſt ſecuritas noſtra. Bonum⁹ quippe di-
xit diſcipulis: Si habueritis fidē ſicut gra-
num ſinapis: dicetis monti huic: tollere et
mittere in mare: et fiet. Forte monti huic de-
ſipſo dixit. Dicitus eſt enim mōs. Erit in
nouifimis t̄pibus manifeſtus mons dñi.
Sed iſte mōs ſup alios montes collocaſ
eſt: qz et apli montes portātes montē hūc.
Ideo ſequit: Erit in nouifimis t̄pib⁹ ma-
nifeſtus mons domini: pparatus in cacu-
mine montū. Transcedit ergo cacumi-
na montū oīm: et in cacumine omniū mō-
tium collocaſ eſt: quoniā montes ſunt an-
nuniciantes montē. M̄are autē ſignificat
hoc ſeculū: in cui⁹ maris cōparatiōe tanq̄

Psalms

XLV

rāt. Benīq̄ aplūs Paulus volebat intra
re in theatrū: et a discipulis reuocatus est:
qr necessariū erat adhuc in carne vt mane
ret ppter ipsos: sed tamē sonauerūt et tur-
bate sūt aque ei⁹. Lōturbati sunt mō-
tes in fortitudine eius. Lui⁹: Nūqd
nā maris: An poti⁹ dei: de q̄ dictū est: Re
fugii et virtus: adiutor in tribulatiōb⁹ que
inuenēt nos numis: Turbati em̄ sūt mō-
tes: id est p̄tates hui⁹ seculi. Alij em̄ sunt
mōtes dei: alijs sunt mōtes seculi. Mōtes
seculi quib⁹ caput diabolus: mōtes dei q̄-
bus caput christ⁹. Sed p̄ istos mōtes tur-
bati sunt illi mōtes. Tunc dederūt voces
p̄tra christiāos: qñ turbati sunt mōtes sonā-
tib⁹ fluctib⁹: et mōtes sunt turbati: et fact⁹ est
magn⁹ terre mot⁹: cū motu aq⁹. Sz cui hec:
Cuitati illi fundate sup petrā. Sonāt aq⁹:
turbabuntur mōtes: annūciato euāgelio.
Quid tu ciuitas dei? Audi quid sequitur.

Fluminis impetus letificat ciuitatē dei: Lōturbant mōtes: cū leuit ma-
re: nō deserit de⁹ ciuitatē suā p̄ impetus flu-
minis. Qui sunt isti impetus fluminis? In
undatio illa spūlanceti: de q̄ dñs dicebat:
Si quis sit veniat et bibat. Qui credit in
me: flumia aq⁹ viue fluerēt d̄ vētre ei⁹. Ergo
hec flumina fluebāt de ventre Pauli: P̄de
tri: Ioannis: aliorū apłorū: aliorū euānge-
listarū fidelium. Hec flumina cuz fluerēt ab
vno flumine: multi impet⁹ fluminis letifi-
cāt ciuitatē dei. Nā vt noueritis hoc de spi-
ritus sancto dictū: in eodē euāgelio p̄sequē-
ter dicit euāgelista. Hoc aut̄ dicebat d̄ spi-
ritu quē accepturi erant hi qui in eū erant
credituri. Spūs aut̄ nondū erat datus: qr
Jesus nō duz erat glorificat⁹. Glorificato
Jesus post resurrectionē: glorificato p̄ ascē-
sionē: die pentecostes venit spūlancetus:
impleuit credētes: locuti sunt linguis: p̄di-
care euāgeliū ceperūt gētibus. Hinc ciuitas
dei letificabāt: dū mare turbaref soni-
tu aquarū suarū: dū montes cōturbarent
querētes quid agerēt: quō nouā doctrinā
pellerēt: quō christianoꝝ gen⁹ de terra era-
dicarent. Lōtra quē: Contra fluminis im-
petus letificātes ciuitatē dei. Hic etiā ostē-
dit de q̄ flumine diceret: qr spūlancetu significabat fluminis impet⁹: letificātes ciuitatē
dei. Et qd̄ seq̄tur: Sanctificauit ta-
bernaculū suū altissimus. Si ḡ seq̄-
tur sanctificatiōis nomē: manifestū est flu-
minis illos impet⁹ de spiritus sancto intelli-
gēdos: quo sc̄ificat ois p̄la aia credēs

Alia lfa.
Sonauerūt.
et eorum.

terra videbatur gens iudeoz. Nō em̄ ido-
latrie amaritudine tegebat: sed erat tanq̄
arida: amaritudine gentiū: tanq̄ mari cir-
cūdata. Futurū erat vt turbaref terra: id ē
illa ipa gens iudea. Tranſſerent mōtes in
cor maris: id ē p̄mo ipse mons magn⁹ pa-
rat⁹ in cacumine mōtiū. Deseruit em̄ gēte
iudeā: et fact⁹ est in gentib⁹: trāslatus est de
terra ad mare. Tranſſerentib⁹ quib⁹: Apo-
stolis quib⁹ dixerat: Si habueritis fidē in
vobis: tanq̄ granū sinapis: dicens monti
buic: tollere et mittē in mare et fieri: id est p̄ fi-
delissimā v̄faz p̄dicationē fieri: vt mōs iste:
hoc est: ego p̄le p̄dicer in gētib⁹: glorificer
in gentib⁹: agnoscār in gentib⁹: et fiat qd̄ de
me p̄dictū est: P̄plūs quē nō cognoui ser-
uiuit mihi. Qñ aut̄ et illi mōtes trāslati sūt:
Ethoc indicet nob̄ sc̄ptura dei: Qñ Apo-
stolis p̄dicabat iudeis: respuerūt verbū: et
aut apl̄s Paulus: Ad vos missi eram⁹: s̄
qr respūssi v̄bū dei: im̄ ad gētes. Trāslati
sūt mōtes in cor maris. Celeri em̄ gētes cre-
diderūt montib⁹: vt in corde maris essent
mōtes illi: nō sicut iudei de quib⁹ dictū est:
P̄plūs hic labijs me honorat: cor aut̄ eo-
rū lōge ē a me. Hoc em̄ et de nouo testamē-
to p̄mittit de⁹ p̄ p̄phetā dicens: Babo le-
ges meas in cordib⁹ eoz. Hec leges: hec p̄-
cepta p̄ apłos idita oīm gētiū fidei et credu-
litati: mōtes dicti sūt trāslati i cor mar: tūc
nos nō tumebim⁹. Qui nō tumebim⁹? Illi q̄
cōpūcti sum⁹ corde: ne fierem⁹ de numero
reprobōz iudeoz: tanq̄ ramoz fractorū.
Crediderūt em̄ qdā illoꝝ et adheserūt apl̄s.
Tineat ḡ illi q̄s deseruerūt mōtes: nos a
mōtib⁹ nō recessunus: et qñ trāslati sūt i cor
mar: secuti sum⁹. Quid lá sequat ex eo qd̄
trāslati sunt mōtes in cor maris? Attēdite
et videte veritatē. Hec em̄ qñ dicebāt ob-
scura erāt: qr nō duz p̄tigerāt. Nūc aut̄ q̄s
iā facta nō cognoscāt. Liber tibi sit pagina
diuina vt hec audias: liber tibi sit orbis ter-
rarū vt hec videas. In ultiis codicib⁹ nō ea
legūt: nisi q̄ l̄ras nouerūt: in toto mūdo le-
gat et idiota. Quid ḡ factū est dū translati
sūt mōtes in cor maris? Sonauerūt
et turbate sūt aq⁹ e⁹: Qñ p̄dicabat euā-
geliū dixerit. Quid ē b⁹: Peregrinorū de-
monioꝝ videf ipē anūciator ee. Hoc athe-
nienses. Ephesij aut̄ q̄ tumultu occidere
apłos voluerūt: qñ in theatro p̄ diana sua
tm̄ strepitū fecerūt vt clamaret: magna dī-
ana ephesia. Inter q̄s fluctus et sonit⁹ ma-
ris nō tumebāt: qr ad refugiu illud cōfuge-

psalmus

in tpm: ut fiat ciuis ciuitatis dei. **D**e*⁹* i
medio ei^⁹: non cōmouebit. Seuiat
mare: cōturbent mōtes: de^⁹ in medio ei^⁹ nō
cōmouebit. Quid ē in medio ei^⁹: tanq̄ de
us in uno loco stet: et circūdēt eū qui cre
dūt in eū. Ergo ambi loco de^⁹: et lata sunt
q̄ circūdāt. In angusto est q̄ circūdāt. Ab
sit. Nihil tale cogitatis de deo q̄ nullo capi
tur loco: cui sedes ē psciētia pioꝝ. Et ita se
des dei est in cordib^⁹ homī: ut si hō cecide
rit a deo: de^⁹ in se maneat nō q̄si cadat: nō
inueniēdo vbi sit. Agis enī te subleuat
vt in illo sis: q̄s in te incūbit: vt si te subdu
xeris cadat. Ille si se subduxerit cades tu:
tu te si subduxerit nō cadit ille. Quid ḡ ē de^⁹
i medio ei^⁹? Hoc significat qđ equū ē oib^⁹
deus: et psonas nō accipit. Quō enī illud
qđ in medio est paria h̄z spacia ad oēs fi
nes: ita de^⁹ medi^⁹ esse dicit eq̄liter oib^⁹ cō
sulens. Deus in medio eius nō cōmoue
bit. Ut nō cōmouebit. Quia in medio ei
us de^⁹. Adiuuabit eā de^⁹ vultu suo.
Alia līa. mane dilucio
Ille est adiutor in tribulatiōib^⁹: q̄ inueni
rūt nos nūmis. Adiuuabit eā deus vultu
suo. Quid est vultu suo: Demonstratione
sua. Quō se demōstrat de^⁹: vt vultu ei^⁹ vi
deamus. Iā cōmemoro: didicistis pſen
tem deū: didicimus p̄ opa. Qñ ab illo ali
qd adiutori accipim^⁹: ita vt oīno nō dubi
temus a dño nobis esse pcessum: vult^⁹ dei
nobiscū est. Adiuuabit eā deus vultu suo.

Cōturbate sunt gētes: Et quō cō
turbate: Ut quid cōturbate: Et deicerēt
ciuitatē dei: in cui^⁹ medio ei^⁹ de^⁹? Ut euer
terent tabernaculū sanctificatū: qđ adiu
uat de^⁹ vultu suo. Non. Sed iā salubriter
perturbate sunt gētes. Quid enī sequit: Et
inclinata sunt regna: Inclinata inq̄t
sunt regna: iam nō erecta vt supbirent: sed
inclinata vt adorēt. Qñ inclinata sunt reg
na: Qñ factū est: qđ p̄dictū est in alio psal
mo: Adorabūt eū omnes reges terre: oēs
gētes seruēt ei. Que res fecit: vt inclinare
tur regna: Que res: Audi. Dedit vocē
suā altissimus et mota est terra. Ar
repticiū idolorū tanq̄ rane de paludib^⁹ p
sonabāt: tāto tumultuos^⁹ quāto sordidi^⁹
ex delictoz ceno. Et qđ strepit^⁹ ranaz ad
tonitrua nubū: Inde enī dedit vocē suaz
altissim^⁹: et mota est terra. Tonuit de nubi
bus suis. Que sūt nubes ei^⁹: Ap̄li eius: p
dicatores ei^⁹: de quib^⁹ intonabat p̄cepti^⁹:
coruscabat miraculis. Ipsi nubes q̄ et mō
tes. Montes ppter altitudinē et firmitatē:

Alia līa.
t nō habet.

XLV

nubes ppter pluviā et vbertatē. Irrigaue
rūt enī terrā nubes iste: de quib^⁹ dictū est:
Dedit vocē altissimus et mota ē terra. De
his enī nubib^⁹ mināt cuiaz vinee sterili:
vñ trāslati sunt mōtes in cor maris. Adan
dabo inq̄t nubib^⁹ meis: ne pluant sup eaꝝ
ib̄e. Hoc ipletū ē i eo qđ cōmemorauim^⁹
qñ trāslati sunt mōtes i cor maris: qñ dictū
est: Ad vos missi eram^⁹: si qđ respūst. ver
bū dei: ibimus ad gentes. Impletū est: mā
dabo nubib^⁹ meis: ne pluāt sup eā imbrē.
Beniq̄ ipa gens iudea mō sic remāsit: tā
q̄ vellus siccū in area. Hā et hoc nostis cō
tigisse in quodaz miraclo: Area siccā erat:
vellus solū madebat: si pluia in velle non
apparebat. Sic et sacramētū noui testamē
ti nō apparebat in gente iudeoz. Qđ illic
notat vellus: ibi hoc velatū erat sacramen
tū in vellere: in area vō: id ē in oib^⁹ gentib^⁹
vbi p̄t euāgelū christi: pluia māfesta ē:
nuda ē grā christi: nō enī tegit velamēto.
Ut aut̄ extaret inde pluia: exp̄ssū est vell^⁹.
Per p̄ssurā enī a se excluderūt christū: et do
min^⁹ iā de nubib^⁹ suis cōpluit areā: vellus
siccū remansit. Inde ḡ dedit vocē suā altis
simus de istis nubib^⁹: per quā vocē regna
inclinaren̄t et adorēt. **D**ñs virtutuz
nobiscū: susceptor noster deus Ja
cob. Nō q̄cunq̄ hō: nō p̄tās q̄libet: no de
niq̄ angel^⁹: si aliq̄ creatura: siue frenā siue
celestis: sed dñs virtutū nobiscū susceptor
n̄ de^⁹ Jacob. Qui misit angelos: venit p^⁹
angelos: venit vt ei seruiret ageli: venit vt
hoies faceret eq̄les agel. Agna grā. Si
de^⁹ p nobis: q̄s ptra nos: Dñs virtutū no
biscū. Quis: Dñs virtutū nobiscū. Si de
us p nobis inq̄: q̄s ptra nos: Qui p̄pro si
lio nō p̄cepit: si p nobis oibus tradidit illū.
Quō nō et cū illo oīa nobis donauit: Er
go securi sim^⁹: in trāqllitate cordis nutria
m^⁹ bonā psciām de pane dñi. Dñs vtutū
nobiscū: susceptor n̄ de^⁹ Jacob. Quāta
cūq̄ sit infirmitas tua: vide q̄s te suscipiat.
Egrotat nescio q̄s: adhibet medic^⁹: suscep
tū suū dicit medic^⁹ egrotū. Quis eū suscep
pit: Agna spes salutis: magnus medi
cus euꝝ suscepit. Quis medicus: Omnis
medicus preter illū homo ē. Ois medic^⁹
q̄ venit ad infirmū: alia die infirmari p̄t
pter illū. Susceptor n̄ de^⁹ Jacob. Fac te
infantē paruulū oīno: q̄les a parētib^⁹ susci
piunt. Qui. n. n̄ suscipiūt exponūt: qui
suscipiuntur nutriūt. Mutas ne sic te sus
cipit deus: quomō infantē te suscipit ma

Psalms

XLV

ter tua. Non sic: sed in eternis. Tua enim vox
est in isto psalmo: Quoniam pater meus et misericordia
debet recipi mihi: dominus autem assumpsit me: Sus
ceptor noster deus Jacob. Venite et
videte opera domini: iam de hac suscepione:
quod fecit dominus. Adiuvertere orbem terrarum: ve
ni et vide. Si enim non venis non vides: si non
vides non credis: longe stas. Si credis ve
nis: si credis vides. Quoniam enim venis ad mo
rem istum: Nunquam pedib; Nunquam naubus.
Nunquam pennis: Nunquam equis: Quantum
attinet ad locorum spaciis: ne satagis: ne co
tuberis: ipse ad te venit. Etenim ex lapide
paruo crevit: et factus est mons magnus: ita
ut impletet universam faciem terre. Quid vis
us ad eum per terras venire qui terras imple
vit. Ecce iam venit: euangela credendo: euigi
lantes pulsat: si tamen non tantus in eis somnus
est: quo etiam protra monte veniente obdure
scat: sed audiatur: surge quod dormis: et exurge
a mortuis: et illuminabis te christus. Multum
enim erat iudeis videre lapidem. Lapis enim ille
ad hunc quis erat: merito et paruum contem
pererunt: pertinendo offenditur: et offendendo
quaussati sunt: restat ut conterantur. Hoc enim
de lapide illo dictum est: Qui offendit in la
pidem illum conquassabili est: super quem venient cō
teret eum. Aliud est cōquaussari: aliud proteri.
Locquaussari minus est quam proteri. Sed neminem
proteri excelsus venies: nisi quem quaussauere
rit humilius iaceat. Modo autem antequam veniat
dominus noster humilius iacuit iudeis: et offendie
runt in illius et quaussati sunt: veniet postea in iudi
cio suo clarus atque altus: magnus et potens: et non
infirmus ut iudicet: sed fortis ut iudicet: et cō
terat eos qui quaussati sunt in eum offendendo.
Lapis enim offensionis: et petra scandali
non credens ipse est. Ergo carissimi non est
mirus si iudei non agnoverunt: quem tanquam par
uum lapidem aenam pedes suos iacentem cōtempse
runt: illi mirandi sunt qui adhuc tam magnum
monte nolunt agnoscere. Judei in lapidem
parvum non video offenditur: heterici in mo
nte offendunt. Jam enim crevit ille lapis: iam di
cimus illis: ecce impleta est prophetia Iama
elis: Lapis ille quod erat quis: factus est mons
magnus: et impletuit universam terram. Quare
in illius offendit: et non in illum ascendit.
Quis tam cecidit est ut offendat in monte?
Quasi ideo ad te venient: ut habeas in quem of
fendas: et non habeas in quem ascendas: Ge
nute ascendam ad montem domini. Isaia hoc
dicit: Venite ascendam. Quid est venire
ascendam? Venite: et credite ascendam. Et e

psiciam. Iste autem nec venire volunt: nec
ascendere: nec credere: nec perficere. Latrant
contra montem: iam in illius totiens offendendo
quaussati sunt: et nolunt ascendere: semper eligē
tes offendere. Bicam illis: venite et vide
te opera domini: Que posuit perdigia su
per terram: Prodigia dicuntur quod aliquid
portendat: signa illorum miraculorum: que fa
cta sunt quoniam mundus credidit. Et quid inde
factum est: et quid portendebat? Auferens
bella vestigia ad fines terre: Hoc nondum
videmus cōpletum esse. Sunt adhuc bella: sunt
intelligentes per regnum: intelléctus sectas: intelléctus iudeos:
inter paganos: intelléctus christianos: hereticos sunt
bella: crebrescunt bella: alios per veritatem: ali
os per falsitatem certantur. Nondum ergo cō
pletum est: auferens bella vestigia ad fines terre:
sed fortasse cōpletabitur. An et modo cōpletus est?
In quibusdam cōpletus est: in tritico comple
tus est: et in zizaniis nondum cōpletus est. Quid
ergo hoc est: auferens bella vestigia ad fines ter
re: Bella dicit quibus bellatur aduersus de
um. Quis enim bellat aduersus deum? Impi
etas. Et quid potest facere deo impietas? Hi
bilis. Quid facit fisticles vestimenta ad petras:
quis rebemeter elidat? Lato maiore ma
lo suo venit: quanto maiore impetu venerit.
Hec bella magna erat: cerebra erat: protra de
um impietas dimicabat: et vestimenta fisticles cō
terebant: presumentes de se hoicos: de virtu
te sua multum preualendo. Lumen rei scutum etiam
Job dixit de quodam ipso: Lucurrit aduer
sus deum: in crassa cervice scuti sui. Quid est
in crassa cervice scuti sui? Num primum edo
de protectione sua. Nunquam nam isti tales erat
qui dicebat: Deus noster refugium et virtus: ad
utor in tribulationibus que inuenierunt nos
nimis. Aut in alio psalmo. Non enim in arcu
meo sperabo: et brachium meum non saluabit
me: Qui vestigia cognoscit: quod in se ipso: nihil est.
et adiutorium de se nullum habet: arma in illo
cōtracta sunt: bella sedata sunt. Talia ergo
bella deleuit vox illa altissimi de nubibus
sanctorum: qua terra cōmotata est: et inclinata sunt
regna: abstulit hec bella vestigia ad fines ter
re. Arcum cōteret et cōfringet ar
ma: et scuta coburet igni. Arcus: ar
ma: scuta: ignis. Arcus: est isidie. Arma:
publica oppugnatio. Scuta: vana presu
ptio protectionis. Ignis: quo ista combu
runtur. De quo dominus ait: Ignem ve
ni mittere in terram: de quo igne dicit plau
mus: Et non est qui se abscondat a calo
re eius. Feruente igne isto: nulla in nobis

Alia ha
t fineu

Psalms

impieatis armis remanebunt; necesse est ut oia costringantur: cōterant: cōburant: remaneas inermis: nō habēs vīlū adiutorū tuū: t̄ q̄to maḡ infirmus es: nulla tua arma habēs: tantum agis te suscipit: de q̄ dictum est: Susceptor noster deus Jacob. Vacabas em̄ quasi perte: perturbaris in te. Perde arma q̄b̄ p̄sumebas: audi dñm dicentem: Sufficit tibi gratia mea. Hic t̄ tu: q̄i infirmor: tunc potens sū. Ap̄li vox est. Oia arma sua p̄diderat tāq̄ fortitudinis sue: qui dicebat: Ego aut̄ nō gloriabor: nō si in infirmitatib̄ meis. velut si diceret: nō curro aduersus deū in crassa ceruice scuti mei: qui p̄us fui blasphemus: t̄ p̄secutor: t̄ iniuriosus: sed iō misericordiam p̄secut̄ suz: vt in me oneret christ̄ Jesus oēm longanimitatē in eos qui credituri sūt illi in vitam eternā. Auserēs bella v̄sq̄ ad fines terre. Quando aut̄ nos dñs suscipit: nūquid inermes dimittit: Armat nos: sed alijs armis euāgelicis veritatis: p̄tinentie: salutis spei: fidei: caritati. Hec arma habebimus: s̄nō a nobis. Arma aut̄ q̄a nobis habuimus arserūt: si tñ igne illo sp̄issanci accēsi sumus. Et scuta cōburet igni. Quid postea in te eē cupiebas. Infirmitū te fecit dē: vt fortē te faceret de se: q̄r infirmabar in te. Quid ḡ sequit̄: Vacate: Ad quā rē: Et videte qm̄ ego suz dē: Hoc ē nō vos: sed ego su deus: ego creavi: ego recreo: ego formavi: ego reformo: ego feci: ego reficio. Si n̄ potuisti facē te: quō potes reficere te: Hoc nō videt tumultus p̄tentiosus animi h̄uani: cui tumultui p̄tentioso dicit: vacate: id est repente a iōsyros a contradictionib̄. Nolite argumētari tanq̄ armari p̄tra deū: alioq̄n̄ viuūt arma nōdū illo igne cōbusta. Si aut̄ cōbusta sūt: vacate: q̄r nō habetis vñ pugnet. Si aut̄ vacaueritis in vobis: t̄ a me petierit oia: q̄ p̄mo de vobis p̄sumebatis: vacate t̄ videbitis qm̄ ego sum dē. Exaltabor in gentibus: t̄ exaltabor in terra. Pauloān dixerā terre noīe significari gentē iudeoz: maris noīe ceteras gētēs. Trāslati sūt mōtes in corde marū: perturbati sūt gētēs: inclinata sūt regna: dedit vocē suā altissimus: t̄ mota ē terra. Dñs virtutū nobiscū susceptor noster deus Jacob. Facta sūt miracula in gētib̄: impleta fides gētū: ardēt arma p̄sumptiōis h̄uane. Vacat in trāquillitate cordis: vt cognoscatur auctor deus omnīū munēz suorū. Et post istā

XLVI

clarificationē: nūquid deserit t̄ plebē iudeorū: de qua dicit Ap̄lus: Dico em̄ vobis: vt nō sitis vobis sapiētes: q̄r cecitas ex p̄te israel facta est: donec plenitudo gentiū intraret: id ē nōt̄es huc trāsserēt: nubes h̄ pluerent: hic dñs tonitruo suo regna inclinaret: donec plenitudo gentiū intraret: Et qd̄ postea: Et sic omnis israel salu⁹ fieret. Ideo t̄ hic ip̄m ordinē seruans: exaltabor inquit in gentib̄ t̄ exaltabor in terra: id est t̄ in mari t̄ in terra. Utinā omnes dicāt qd̄ sequitur. Dñs virtutū nobiscū: susceptor noster deus Jacob.

Explícit Tract̄. de ps. XLV.

Incept. Tract̄. de ps. XLVI.

Prefatio.

Dominus de⁹ noster fidē in qua vivimus: t̄ ex qua vivimus: p̄ libros suos scripturas sanctas multipli- citer nobis varieq̄ diffudit: sacramēta qui dē verbōrū varians: fidē tamē vñā cōmēdans. Una em̄ eadēq̄ res: ideo mult̄ modis dicit: vt mō ip̄o dicēdi ppter fastidiū variet̄: sed ppter p̄cordiā vna teneat. Ita q̄ i hoc psalmo quē cātatū audiūm̄: cui cantādo respondim̄: ea sum⁹ dicturi que nostis: t̄ tamē fortassis aliquā adiuvāte t̄ donāte dñio suavitatē allaturi sumus vob̄: quādo ea que alibi t̄ alibi noueratis: etiā cōmoniti ruminatis. Hā t̄ ipsa ruminatiōne in qua significat de⁹ mūda aialia: hoc voluit insinuare: q̄r oīs homo qd̄ audit sic debet in cor muttere: vt nō piger sit: postea inde cogitare: vt quādo audit sit similiā ducenti: cum autē audita in memorā reuocat: t̄ cogitatōe dulcissima recolit: fiat similis rumināti. Ulio ergo mō eadē dicūtur: t̄ faciunt nos dulciter cogitare que nouimus: t̄ eadē ipsa libenter audire: q̄r modus dicēdi variatur: t̄ res antiqua ip̄o modo dicendi renouat.

Titulus psalmū sic se h̄z. **I**n finem p̄ filijs chore: psalm⁹ ip̄li David.

Filios istos chore habēt tituli psal- morum etiā alij nōnulli: t̄ indicat dulce mysteriū: Insinuat magnū sacramentū: vbi t̄ nos ipsos libenter intel- ligamus: t̄ agnoscamus in titulo nos qui audimus et legimus: tanq̄ speculo proposito qui sumus itueniūr filij chore qui sunt: Fuit homo quidam chore nomine: sic enim vocabatur aliquis homo. Tertium cum legūtur que scripta sunt: t̄ inue- nitur sermo diuinus loqui ad quosdā qui